

КІНО ЯК ІНСТРУМЕНТ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ВІЙНИ

1. Поняття кіно: історія, стилістика, класифікація).
2. Кіномистецтво та пропаганда цінностей.
3. Наративи українського кінематографу.

Термін «медіа» (від латинського «media», «medium» – засіб, посередник) з'явився у ХХ ст. для позначення феномену масової культури («mass culture», «mass media»). Цей термін стали вживати в теоріях культурології для позначення особливого типу культури інформаційного суспільства, яка являється посередником між суспільством і державою, соціумом і владою. Одним із перших використав термін «медіа» М. Маклюен, який застосував його для позначення різних засобів комунікації.

Сукупність інформаційних потоків називають медіаландшафтом

(Малюнок з інтернету)

{ Кіно —

(від грец. κινεμα — рух, поширена скорочена назва кіномистецтва, кінематографії та кінотеатра

(Кино. Энциклопедический словарь / Ред. С. И. Юткевич. Москва: Советская энциклопедия, 1987. 640 с.)

Кінофільм, також фільм, кіно, кінострічка — аудіовізуальний твір кінематографії, що складається з епізодів, поєднаних між собою творчим задумом і зображувальними засобами, та який є результатом спільної діяльності його авторів, виконавців і виробників (*Офіційний веб-портал Державної служби інтелектуальної власності України*).

Олександр Довженко на зйомках фільму, 1932 р

- Днем народження кіно вважається 25 грудня 1895 року. Франція — країна, де ця подія сталася. У підвалі кафе на бульварі Капуцинів брати Луї та Огюст Люм'єри показали кілька фільмів, кожен із яких тривав менше хвилини. Першою була стрічка «Прибуття поїзда» (відео 1).

На початку ХХ століття кіно почали активно знімати в США. До того часу працювали маленькі студії, розташовані переважно в Нью-Йорку. Але 1907 року на околиці Лос-Анджелеса майже за безцінь було продано величезне ранчо під назвою Голлівуд.

Від 1913 року Голлівуд став символом американського кіно. Першою голлівудською стрічкою став вестерн Сесіля де Міля «Чоловік індіанки».

- У той самий час заявило про себе кіно Індії. У місті Бомбей (від 1995 року — Мумбаї) створено кінофабрику. Нині її називають Боллівудом, за аналогією з американським Голлівудом. Першу документальну стрічку тут створив 1899 року фотограф Саве-Дада. Першу художню — 1913 року режисер Дадасахеб Фальке. Її назва — «Раджа Харишчадра».

Перший український фільм за оригінальним сценарієм називався «Запорізька Січ» (інша назва — «Облога запорізька»). Його створив Данило Сахненко на приватній кінокомпанії «Батьківщина» в 1911–1912 рр. у Катеринославі (тепер — Дніпро).

У 1920-х роках найпотужнішою кінофабрикою тепер уже Радянського Союзу стала Одеська кіностудія, створена 1907 року на базі фотоательє «Мирограф».

КЛАСИФІКАЦІЯ КІНО:

✓ За ступенем достовірності відеоматеріалу:

- ігрове кіно (псевдодокументальне);
- документальне кіно (неігрове);
- документально-ігрове кіно;
- науково-популярне кіно (науково-просвітницьке).

✓ За масовістю аудиторії:

- масове кіно (наприклад, блокбастери),
- артхаус (або т. зв. «елітарні фільми»).

✓ За основними жанрами драматургії:

- трагедія;
- комедія;
- трагікомедія.

✓ За інтересами автора

- **художні інтереси** (незалежне або авторське кіно, андеграунд у кіно, часто артхауз);
- **комерційні інтереси** (мейнстрім у кіно, в тому числі кіно на замовлення комерційних фірм, що не входять в кінобізнес, рекламне кіно)
- **суспільно-політичні інтереси** (на замовлення політичних партій, громадських та релігійних об'єднань) — пропагандистське кіно, ідеологічне кіно;
- **змішані інтереси.**

Н-д, мейнстрімним є фільм «Малавіта» (фр. Malavita; англ. The Family, дослівно укр. Сім'я) — американсько-французький комедійно-кримінальний бойовик режисера Люка Бессона (був також продюсером і сценаристом), що вийшов 13 вересня 2013 року в США. У головних ролях Роберт де Ніро, Мішель Пфайфер, Томмі Лі Джонс.

Прикладом авторського (андеграундного) кіно є «Свята гора» (1973 р.), режисер Алехандро Ходоровські (сюрреалістична фантастика з елементами психоделіки) (відео)

Фільм був створений на гроші Джона Леннона, який виділив 1 000 000 доларів.

Під час знімального процесу Ходоровські змушував акторів спати по 4 години на добу і займатися медитацією.

Катарсис (від дав.-гр. κάθαρσις — підняття, очищення, оздоровлення) — поняття, що вживалося в античній філософії, медицині, естетиці й через свою поліфункціональність набуло чимало тлумачень. Давньогрецький мислитель Аристотель зв'язав його з трагедією як літературним жанром. Трагедія викликає гнів, страх, співчуття, і цим змушує глядача відчувати духовне переживання, тим самим виховуючи людину й очищуючи її душу.

У сучасній філософії катарсис трактується як особлива, найвища форма трагізму, коли втілення конфлікту та емоція потрясіння, що його супроводжує, не пригнічують своєю безвихіддю, а «очищують» і «просвітлюють» глядача чи читача.

- Із часів першого показу причина потужного впливу кіно на людей лишилася тією ж самою — **буквальне сприйняття реальності подій на екрані**. Приклад тому — не лише «Прибуття поїзда», а й фільми американського режисера Альфреда Хічкока, передусім «Психо» (1960) (трейлер).

Прийоми творення пропагандистських фільмів:

1) емоційна напруга (щастя, розчарування, горе, відчуття причетності та ін.);

2) страх;

3) пропонується лише одна правильна модель поведінки та єдина історія, котра переробляє людину так, як того вимагає пропагандист.

.

- Існує проблема політичної ангажованості кінематографу, його зв'язку з поточною політикою та ідеологією, де транслуються політичні міфи, стереотипи, які нав'язуються кінематографом.
- Згадаймо радянські фільми. Вони переважно соціальної тематики -розкулачення, соціальна нерівність, боротьба за владу тощо.

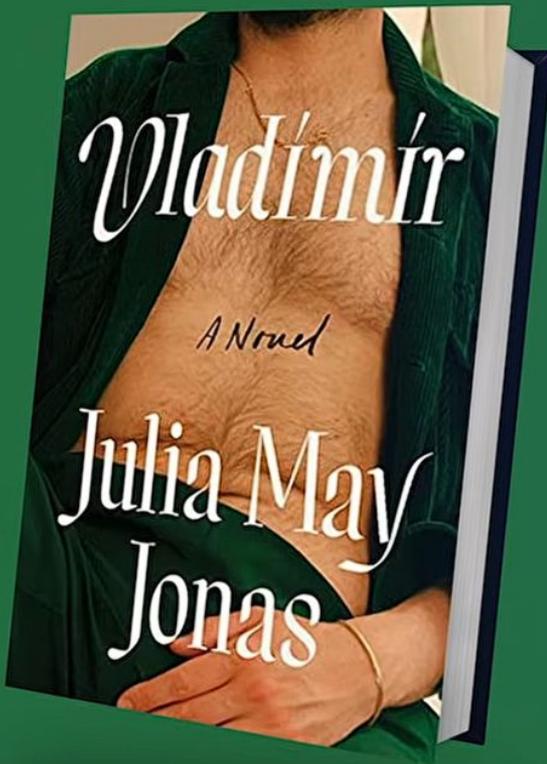

Міноборони РФ розмістило в системі держзакупівель замовлення на 30 радянських і російських фільмів (по 300 копій кожної) для показу в російській армії. Список фільмів для патріотичного виховання (інформ із сайту

https://defendingrussia.ru/a/patrioticheskoe_kino_minoborony-3909/):

- «Петро Перший» (1930)
- «У червні 41-го» (у гол.ролі С.Безруков)
- «Щит і меч»
- «Тарас Бульб»
- «Ліквідація»
- «Сибірський циркульник»
- «Молода гвардія»
- «Ярослав Мудрий»
- «Блокпост»

ВЛАДИМІР, ПОНІ, ІДІОТКА: новинки зі світу кіно і романтизації росіян

Український кінематограф

- ▣ Кіно українською мовою чи зняте українськими режисерами. До українського кінематографу також відносять німі стрічки, зняті українськими режисерами. Також прийнято вважати українським кінематографом сукупність усіх компонентів кіноіндустрії та кіномистецтва України в сучасному та історичному розвитку.

Українське поетичне кіно

- Український кінематограф 1960-1970-х років представлений іменами світової ваги: режисери Сергій Параджанов, Юрій Ілленко, Леонід Осика, Микола Мащенко, актори Іван Миколайчук, Гнат Юра, Костянтин Степанков, Микола Гринько, Богдан Ступка.
- У цей час з'являються стрічки, які поклали початок унікальному феномену «українського поетичного кіно»: «Тіні забутих предків» Сергія Параджанова (1964), який отримав другу премію на 7 Міжнародному кінофестивалі в Аргентині; «Криниця для спраглих» Юрія Ілленка (1965); «Камінний хрест» Леоніда Осики (1968), «Вірність» Петра Тодоровського (1965).
- Стрічка Кіри Муратової «Довгі проводи» (1971) опинилася під заборонаю. Драматична доля також спіткала фільми Юрія Ілленка «Вечір на Івана Купала» (1968) та «Білий птах з чорною ознакою» (1971), який тріумфально отримав Золотий приз Міжнародного Московського фестивалю.
- Згодом естетика українського поетичного кіно стимулювала режисерський дебют актора Івана Миколайчука («Вавилон ХХ», 1979), а суттєві елементи поетичного кіно з'являються в стрічках Миколи Мащенка «Комісари» (1971) і «Як гартувалася сталь» (1973).

- В 1990-2000-х українські фільми практично не виробляються й не виходять в кінопрокат. У цей період траплялися поодинокі випадки успішних російсько-українських російськомовних стрічок де Україна була співвиробником.
- Ситуація кардинально змінилася лише після Революції гідності, з 2014 року почався період ренесансу україномовної культури. Починаючи з 2014 року, коли в кінопрокат вийшов перший український блокбастер «Поводир», українські фільми почали збирати чималу касу в українському кінопрокаті. В 2018 вперше за всю історію українські фільми увійшли у Топ 20-ку найкасовіших фільмів українського кінопрокату за підсумками 2018 року; зокрема, найкасовішими українськими фільмами у 2018 стали стрічки «Секс і нічого особистого», «Свінгери», «Скажене весілля» та «Я, ти, він. Вона».

10 фільмів незалежності України: поетичне, патріотичне і соціальне кіно:

- «Голод-33» (1991), режисер: Олесь Янчук. Картина, знята за мотивами повісті Василя Барки "Жовтий князь", розповідає про трагедію Голодомору 1932-33 років.
- «Очікуючи вантаж на рейді Фучжоу біля пагоди» (1993), режисер: Михайло Ілленко, про еміграцію.
- «Атентат. Осіннє вбивство у Мюнхені» (1995), режисер: Олесь Янчук.
- «Нескорений» (2000), режисер: Олесь Янчук, історія УПА.
- «Молитва за гетьмана Мазепу» (2001), режисер: Юрій Ілленко.
- «Йшов трамвай дев'ятий номер» (2002), режисер: Сергій Коваль (відео)
- «Мамай» (2003), режисер: Олесь Санін.
- «Щастя моє» (2010), режисер: Сергій Лозниця.
- «Той, хто пройшов крізь вогонь» (2012), режисер: Михайло Ілленко.
- «Тіні незабутих предків» (2012), режисер: Любомир Левицький

Українське кіно 2014-2020 років

- ▣ 2014 – 10 фільмів: Плем'я (фільм, 2014), Поводир (фільм, 2013), Самотній за контрактом, Смертельно живий.
- ▣ 2015 – 13 фільмів: Незламна, Під електричними хмарами, Пісня пісень (фільм, 2015), По той бік, Політ золотої мушки.
- ▣ 2016 – 20 фільмів: Гніздо горлиці, Голоси Чорнобиля, Жива, Слуга народу.
- ▣ 2017 – 25 фільмів: П'ята терапія (фільм), Переломний момент: Війна за демократію в Україні, Посттравматична рапсодія, Правило бою, Припутні (фільм), Зрадник, Кіборги.
- ▣ 2018 – 27 фільмів: Герой мого часу, Гірська жінка: на війні, Вулкан, Дике поле (фільм, 2018), Донбас (фільм, 2018), Казка про гроші, Коли падають дерева, Король Данило (фільм), Крути.

ТОП-15 українських фільмів, які вийшли у 2024 році

Українське кіно: 3 найкращих фільмів 2025 року

Україна в американських фільмах після 2022 року!